

Školitelský posudek
disertační práce
Mgr. Hany Kábové
Josef Vítězslav Šimák
(Jeho život a dílo se zvláštním zřetelem k historické vlastivědě)

(ÚČD FF UK 2011, 479 str. + 96 str. příloh)

Hana Kábová si téma své disertační práce vybrala hned z několika osobních důvodů: prvním z nich byl regionální zřetel, spojený s jejím zájmem o Český ráj; druhým skutečnost, že tímto tématem navazuje na svou diplomovou práci, a třetím pak fakt, že jako pracovnice Masarykova ústavu – Archivu AV ČR zpracovává pozůstalost tohoto historika. A v samotné osobnosti J. V. Šimáka se pak skrývá čtvrtý důvod – dlouho poněkud pozapomínaný historik si historiografické pozornosti zaslouží už proto, že působil v době vrcholu a závěru existence tzv. Gollovy školy, svým studiem a disertací u A. Rezka byl jejím příslušníkem, zároveň ale stál také tak trochu mimo ni. Do „velké“ historie pěstované touto školou vstoupil především - a vlastně jenom - svými dějinami středověké kolonizace v Čechách (1938) a několika edicemi. Jeho „mimopozice“ vzhledem ke Gollově škole byla vyvolána tematikou, jíž se prvořadě zabýval – historickou vlastivědou a regionalistikou. Přitom to byl právě Šimák, kdo vytvořil (1929) druhou – po W. W. Tomkovi – koncepci historické vlastivědy. A těžko mohl Šimák tehdy – jako kdokoli jiný – předvídat, jakou „kariéru“ tato oblast historického výzkumu v budoucnosti sehraje. Dobově, jako aktér dění, Šimák recipoval a konceptualizoval pouze druhou velkou vlnu zájmu o regionalistiku, kterou vyvolal vznik ČSR v roce 1918. Další vývoj byl však badatelsky i konceptuálně podstatně bohatší – a to nejen v samotném rozvoji této disciplíny (viz kupříkladu F. Kutnar, L. Hosák, a poté její nový velký rozvoj v 90. letech 20. století), ale také v jejích nejrůznějších derivacích, v nichž regionální (tj. vzhledem k celku parciální) moment hraje významnou roli; připomeňme mikrohistorii, dějiny každodennosti či také historickou antropologii. Kromě toho se Šimák věnoval i dějinám české historiografie, což ovšem znovu byla v té době spíše disciplína „vedlejší“, více propedeutická než že by patřila mezi „kmenové“ disciplíny historikovy vědecké přípravy.

Kábové disertační práce není koncipována jako analýza Šimákova historického díla a jeho historického myšlení, ale jako jeho monografie. Tím je určen i typ narativu, který autorka zvolila – je heuristicky důkladně podloženým vyprávěním o Šimákově životě a díle. Šimákův život a veřejné působení sleduje až do dílčích detailů, přičemž se snaží postihnout vnitřní, psychologický, profil jeho osobnosti. Snad jenom někde příliš obsáhlé citáty ze Šimákových textů přerušují tok autorčina vyprávění. Disertace vyniká velmi pečlivou heuristikou (viz poznámkový aparát práce a seznam použitých pramenů a literatury), a vzhledem ke stavu dosavadního poznání a dokonce i vědomí o Šimákově vědeckém a popularizačním díle je velmi cenné, že shromáždí nejen vlastní Šimákovu bibliografii, ale i bibliografii o jeho díle a že také přináší seznam (takřka neuvěřitelně) široké Šimákovy popularizační činnosti.

Je školitelovou povinností uvést, že kolegyně Kábová pracovala na své disertaci velmi odpovědně, iniciativně a samostatně, se školitelem udržovala pravidelný kontakt, který se proměňoval v dialog nad tématem práce i jejím zpracováním. Výsledkem autorčiny práce je tak nejen první souhrnná Šimáková biografie, ale také více jak solidní heuristický základ pro další studium jeho díla, který je možné spolehlivě využít. Po úpravě (jde především o její zkrácení) lze uvažovat o její publikaci. Disertační práci *Josef Vítězslav Šimák (Jeho život a dílo se zvláštním zřetelem k historické vlastivědě)* proto mohu plně doporučit k obhajobě.

prof. PhDr. Zdeněk Beněš, CSc.

Praha 17. června 2011